

VOORSTEL AAN HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Mensontwikkelbedrijf: Oprichting besloten vennootschap
Zaaknummer: 130297-2024
Datum: 20 november 2024

Inleiding

Op 10 september heeft uw college de contourennota mensontwikkelbedrijf Roermond 2025-2028 doorgeleid naar de raad waarin de visie op een eigen mensontwikkelbedrijf en de doorontwikkeling van de Participatiewet wordt beschreven. Ook heeft u op 10 september het voornemen uitgesproken het mensontwikkelbedrijf onder te brengen in een op te richten besloten vennootschap. Op 19 september heeft de Roermondse raad kennisgenomen van de notitie "Op weg naar nieuw eigenaarschap" en ingestemd met een overname van de uitvoeringsorganisatie Westrom door de gemeente Roermond per 1 januari 2025.

Vervolgens heeft op 17 oktober de raad de contourennota vastgesteld. Tijdens deze vergadering is de raad tevens in de gelegenheid gesteld om eventuele wensen en bedenkingen ten aanzien van de voorgenomen oprichting van een besloten vennootschap kenbaar te maken. De raad heeft in dit kader te kennen gegeven tussentijdse geïnformeerd te willen worden over de voortgang, de governance en het functioneren van het mensontwikkelbedrijf. Daarnaast wil de raad betrokken zijn bij het opstellen van de profielen voor de raad van commissarissen (hierna: rvc) en de directeur.

Op 20 november jongstleden heeft het Algemeen Bestuur (hierna: AB) van Westrom definitief besloten de uitvoeringsorganisatie Westrom per 1 januari 2025 over te dragen aan de gemeente Roermond.

Het besluit van het AB is een belangrijke stap omdat Roermond met een eigen mensontwikkelbedrijf regie kan voeren op het volop bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan onze inwoners. Dit voorliggende voorstel gaat in op de oprichting van de besloten vennootschap voor het nieuwe Roermondse mensontwikkelbedrijf.

Voorstel

Uw college wordt voorgesteld:

1. de besloten vennootschap 'Doon Roermond B.V.' op te richten conform de bijgevoegde conceptoprichtingsakte (bijlage 1);
2. het bijgevoegd besluit over de aanwijzing van goedkeuringsplichtige bestuursbesluiten binnen de vennootschap (bijlage 2) vast te stellen;
3. in te stemmen met de bijgevoegde begroting 2025 van Doon Roermond B.V. (bijlage 4);
4. een bedrag van € 904.000,- per jaar beschikbaar te stellen als omzetgarantie voor de nieuwe dienstverlening door Doon Roermond B.V. aan de gemeente Roermond;
5. de gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van de vennootschap gezamenlijk te laten vertegenwoordigen door de portefeuillehouder Financiën en de portefeuillehouder Sociaal Domein (op basis van volmachtbesluit burgemeester, bijlage 5);
6. de commissie BS te informeren middels bijgevoegde raadsinformatiebrief en dit te agenderen voor de eerstvolgende commissievergadering (bijlage 6).
7. de bijgevoegde raadsinformatiebrief van Westrom door te geleiden naar de raad.

Argumenten

1.1 Hiermee geeft u uitvoering aan de contourennota mensontwikkelbedrijf 2025-2028 en eerdere besluitvorming door uw college.

In de nota worden de contouren van de nieuwe Roermondse entiteit geschetst. Deze contouren zijn vertaald naar een statutaire doelomschrijving in de bijgevoegde conceptoprichtingsakte.

Ook sluit dit beslispunt aan bij de besluitvorming door uw college van 10 september 2024 waarin u het voornemen uitsprak het mensontwikkelbedrijf onder te brengen in een op te richten besloten vennootschap. De tijdens de raadsvergadering van 17 oktober 2024 naar voren gebrachte opmerkingen (in het kader van procedure wensen en bedenkingen) geven geen aanleiding om van dit voornemen terug te komen. De wens vanuit de raad om te worden geïnformeerd en betrokken te worden bij op te stellen profielen heeft een plek gekregen in de planning.

1.2 De uitvoeringsorganisatie van Westrom wordt hierin ondergebracht.

De vennootschap is de juridische entiteit (rechtspersoon) waarin de uitvoeringsorganisatie van Westrom wordt ondergebracht. In de oprichtingsakte wordt de heer S. Elias benoemd als eerste directeur-bestuurder van de vennootschap. De aansturing van de vennootschap verloopt vooralsnog op basis van de bestaande structuren en organisatorische indeling van de huidige Westrom-organisatie.

2.1 Het is gebruikelijk en wenselijk dat ten aanzien van bepaalde bestuursbesluiten de algemene vergadering van aandeelhouders (hierna: ava) dan wel de raad van commissarissen (indien aanwezig) goedkeuring moet verlenen.

Het bestuur c.q. de directeur-bestuurder is op basis van wetgeving en statuten bevoegd om besluiten te nemen. Het is als oprichter en enig aandeelhouder echter belangrijk dat de gemeente de mogelijkheid heeft om te sturen op beslissingen die mogelijk grote gevolgen hebben voor de vennootschap, en daarmee het borgen van de publieke belangen met het oog waarop de vennootschap is opgericht. Een goedkeuringsrecht van de ava is daarbij een belangrijk instrument. Overigens is het denkbaar om in de loop der tijd het goedkeuringsrecht deels, in stappen, over te hevelen naar een raad van commissarissen. Omdat een en ander is neergelegd in een ava-besluit is voorzien in de daarvoor vereiste flexibiliteit.

2.2 Het goedkeuringsrecht is noodzakelijk om gebruik te kunnen maken van de vrijstelling van de aanbestedingsverplichting vanwege quasi-inbesteden.

Om een beroep te kunnen op de mogelijkheid van de gemeente om zonder voorafgaande aanbestedingsprocedure opdrachten te verstrekken aan Doon Roermond zal moeten zijn voldaan aan de criteria om gebruik te maken van de genoemde vrijstelling (artikel 2.24a Aanbestedingswet 2012). De lijst goedkeuringsplichtige bestuursbesluiten is dusdanig ingericht dat de gemeente via de bevoegdheden van de ava op de vennootschap toezicht kan uitoefenen zoals op haar eigen diensten (criterium 1). Tevens is voldaan aan de andere criteria (criterium 2: meer dan 80% activiteiten voor Roermond, en criterium 3: geen deelname privékapitaal).

De beoogd bestuurder van Doon Roermond heeft adviesrecht en is in dat kader in de gelegenheid gesteld om advies te geven over het concept-besluit. Van deze mogelijkheid is ook gebruik gemaakt. Het advies is aanleiding geweest om nog één, met name tekstuele (verhelderende), aanpassing te doen. Zie hiervoor bijlage 3.

3.1 De begroting 2025 van het mensontwikkelbedrijf vertaalt het onderhandelingsresultaat en houdt rekening met de meest recente realisatiecijfers.

In eerdere besluitvorming is opgenomen dat de begroting van de gemeente Roermond en het onderhandelingsresultaat financieel kaderstellend zijn voor het op te richten mensontwikkelbedrijf. In de begroting van het mensontwikkelbedrijf zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: Voor de dienstverlening aan de gemeente Roermond is rekening gehouden met de huidig bestaande dienstverlening. Uitbreiding van de dienstverlening en dus instroom is mogelijk, maar is financieel niet

vertaald in de begroting. Tevens is er geen rekening gehouden met inkoop vanuit overige gemeenten. Ook hiervoor geldt dat dit wel tot de mogelijkheden behoort. De gepresenteerde begroting en gebruikte grondslagen gaan voor nu in feite uit van een worst case scenario.

De bijdrage van GR Westrom aan het mensontwikkelbedrijf is gebaseerd op het onderhandelingsresultaat. De gebruikte tarieven zijn geïndexeerd naar prijspeil 2025.

4.1 De hoogte van de omzetgarantie staat gelijk aan het lumpsumbedrag dat Roermond aan Westrom beschikbaar stelde in voorgaande jaren.

Voorgesteld wordt om voor dienstverlening van Doon Roermond aan gemeente Roermond een omzetgarantie beschikbaar te stellen ter hoogte van het huidige lumpsumbedrag om zo Doon Roermond een solide inkomstenbron te bieden. Afrekening vindt plaats aan de hand van realisatie, waarbij het bedrag van € 904.000,- gegarandeerd wordt. Nadere duiding is opgenomen in de paragraaf financiële gevolgen.

5.1 Het afvaardigen van beide wethouders gezamenlijk draagt bij aan integrale sturing vanuit het college op een goede balans tussen bedrijfsvoering, financiën en inhoudelijke doelstellingen van het mensontwikkelbedrijf.

De in de statuten van het mensontwikkelbedrijf beschreven sociale doelstellingen zijn leidend voor haar strategie en koers. Dit binnen de kaders van de aan haar door de gemeente opgedragen taken, maar ook conform de doorontwikkeling/transformatie die het bedrijf volgens de gemeentelijke contourennota in gang heeft te zetten.

Tegelijkertijd zal bij elke strategische beslissing binnen het mensontwikkelbedrijf de invalshoek van een gezonde (financiële) bedrijfsvoering en continuïteit uitdrukkelijk moeten worden meegewogen. Door zowel de wethouder Sociaal Domein als de wethouder Financiën als vertegenwoordiger van het college in de ava aan te wijzen (gezamenlijk bevoegd), wordt bereikt dat beide perspectieven in beschouwing worden genomen. Waarbij overigens wel geldt dat het college in de ava steeds 'met één mond' dient te spreken.

Voorafgaande aan een vergadering van de ava zal de ambtelijke annotatie worden geagendeerd in de vorm van een integraal B&W-voorstel.

6.1/7.1 Hierdoor kan de raad zijn controlerende taak vervullen.

Tijdens de commissie- en raadsbehandeling van de contourennota mensontwikkelbedrijf 2028-2028 toonde de raad haar betrokkenheid bij het onderwerp. Toegezegd is dat het college de raad periodiek informeert over de voortgang. Voorgesteld wordt om bijgevoegde raadsinformatiebrief te agenderen voor de eerst volgende commissievergadering om zo de raad proactief te betrekken in dit dossier.

Kanttekeningen en risico's

3.1 Er is een transformatie nodig om te komen tot het mensontwikkelbedrijf zoals geschetst in de contourennota met een bijpassende gezonde business case.

Bij het collegevoorstel van 10 september 2024 is als kanttekening geplaatst dat het simpelweg samenvoegen van de partijen die de grootste rol hebben bij de uitvoering van de Participatiewet (Sociale Zaken en Westrom) niet leidt tot het realiseren van de beoogde voordelen van het mensontwikkelbedrijf. Het bedienen van de brede doelgroep Participatiewet (met inzet van loonkostensubsidie) gebeurt nu namelijk niet of onvoldoende. Daarnaast wordt in de huidige werkwijze nog veel samengewerkt met andere re-integratiebedrijven.

De periode tot en met 2028 zal daarom in het teken moeten staan van een grootschalige transformatie van de dienstverlening. Zonder deze transformatie is het niet mogelijk om tot een gezonde bedrijfsvoering te komen. De belangrijkste opdracht is om na 1 januari 2025 een stevig verandertraject in te zetten gericht op het positioneren van Sociale Zaken binnen het mensontwikkelbedrijf, het doorontwikkelen van de dienstverlening en cultuur, houding en gedrag. Het

effectief inzetten van beschikbare instrumenten zoals loonkostensubsidie is één van de kernelementen om te komen tot een gezonde business case. Daarnaast is de stellingname noodzakelijk dat het eigen mensontwikkelbedrijf preferred supplier is voor de brede doelgroep Participatiewet. Dat wil zeggen dat er alleen nog extern kan worden ingekocht wanneer het mensontwikkelbedrijf geen passend aanbod kan doen en ook geen passend aanbod kan ontwikkelen. In de beginfase moet dan rekening worden gehouden met frictie: het mensontwikkelbedrijf moet dan de kans krijgen om aanbod te ontwikkelen voor de nieuwe vraag die ontstaat. Ook moet er rekening mee gehouden worden dat de effecten van de beoogde transformatie niet gelijk (financieel) zichtbaar zijn; de verwachting is dat de eerste financiële effecten van de transformatie pas in 2027 zichtbaar worden.

6.1 Vertegenwoordiging in de ava door zowel de wethouder Financiën als de beleidsverantwoordelijke wethouder sluit niet goed aan bij het uitgangspunt hierover in de Nota Verbonden Partijen.

De Nota bevat een aantal uitgangspunten met betrekking tot het beheer van verbonden partijen en vermeldt onder andere dat een functiescheiding ten aanzien van de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol het vertrekpunt is. Als toelichting hierop is in de Nota aangegeven dat het zaak is om de governance en het 'eigene' van de rollen inzichtelijk te maken en richting een verbonden partij duidelijk en transparant te zijn hoe de rollen worden ingevuld en met elkaar verbonden. Daarbij wordt gedacht aan het beleggen van de eigenaarsrol bij de wethouder Financiën en de opdrachtgeversrol bij de beleidsverantwoordelijke wethouder. Het bijwonen van de 'eigenaarsvergadering' (de ava) door beide wethouders maakt de afbakening tussen beide rollen minder scherp. Binnen afzienbare tijd wordt de evaluatie van de Nota Verbonden Partijen opgepakt, waarbij ook dit onderwerp wordt meegenomen.

Historisch overzicht

- 10 september 2024 – [Collegebesluit](#) Contourennota mensontwikkelbedrijf 2025-2028 – Z90762 - 2024
- 9 juli 2024 – [Collegebesluit](#) Op weg naar een nieuw eigenaarschap voor Westrom — Z83913 – 2024
- 10 januari 2024 – [Collegebesluit](#) doorontwikkeling Participatiewet – Z129460 - 2023.
- 19 december 2023 – [Collegebesluit](#) om de doorontwikkeling van de Participatiewet vorm te geven door het ontwikkelen van een mensontwikkelbedrijf en hier onderzoek naar te verrichten met toepassing van de in het voorstel geschetste uitgangspunten - Z129460 - 2023
- 12 december 2023 – Presentatie aan college van B&W - Voorstel Doorontwikkeling (uitvoering) Participatiewet & toekomst Westrom

Financiële gevolgen

De financiële bijdrage voor de dienstverlening van Doon Roermond aan gemeente Roermond bedraagt minimaal € 904.000. Dit is gelijk aan de bijdrage die gemeente Roermond momenteel (via een lumpsum financiering) aan GR Westrom doet voor de huidige dienstverlening. Dekking is voorzien in het participatiebudget (kostenplaats 61805). Deze biedt voldoende ruimte. Mogelijk aanvullende dienstverlening zal via aanvullende middelen bekostigd moeten worden, waarbij de vastgestelde begroting kaderstellend is.

De begroting van het mensontwikkelbedrijf is op basis van de in 3.1 genoemde uitgangspunten financieel niet sluitend en laat het volgende resultaat zien:

	2025	2026	2027	2028
Gerealiseerd / geraamd resultaat	-824.000	-1.150.000	-1.330.000	-2.198.000

Enkele oplossingsrichtingen voor de financiële tekorten zijn:

- Inhoudelijke transformatie (zie kanttekening 3.1).
- Andere huisvestingsafspraken: Het huurcontract van de huidige locatie van GR Westrom staat vast tot en met Q1 2028. Daarna kunnen er andere afspraken worden gemaakt (bijvoorbeeld lagere huurprijs, andere locatie etc.).
- Mogelijke verlaging gemeentelijke bijdrage aan de GR Westrom door ontstane financiële ruimte als gevolg van nieuw eigenaarschap. Deze ruimte kan ingezet worden aanvullende dienstverlening.
- Inzet van de transitiereserve (incidenteel):
Doon Roermond heeft een transitiereserve van € 5,3 miljoen.

Indien deze reserve ingezet wordt voor de geprognosticeerde tekorten, dan geeft dit het volgende beeld:

	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028
Transitiereserve	5.300.000	.476.000	3.326.000	1.996.000
Gerealiseerd / geraamd resultaat	-824.000	-1.150.000	-1.330.000	-2.198.000
Totaal	4.476.000	3.326.000	1.996.000	-202.000

Het financieel tekort van Doon Roermond heeft niet direct financiële gevolgen voor de gemeente Roermond, aangezien de Doon Roermond een zelfstandige entiteit is. Indien de transformatie niet slaagt, dan is gemeente Roermond als enig aandeelhouder wel volledig risicodragend.

Communicatie en participatie

Na dit collegebesluit, wordt hierover gecommuniceerd middels een persbericht en een nieuwsbericht op Roermond.nl. Naast berichtgeving over dat besluit, wordt in datzelfde bericht ook informatie opgenomen over het definitieve besluit van Westrom (algemene bestuursvergadering van 20 november 2024) over de overname en wordt de nieuwe naam van het mensontwikkelbedrijf bekendgemaakt. Het logo en de huisstijl zijn nog volop in ontwikkeling en kunnen hierin nog niet meegenomen worden.

In aanloop naar de opening/overdracht op donderdag 9 januari worden stakeholders uitgenodigd voor dit moment. De exacte invulling van deze 9 januari wordt nog in overleg met bestuurders en het transitieteam vormgegeven. Ook rondom en over deze opening/overdracht wordt via de gemeentelijke kanalen gecommuniceerd via een persbericht en nieuwsbericht op Roermond.nl

Uitvoering en evaluatie

Bij positieve besluitvorming zal op 27 november 2024 Doon Roermond B.V. worden opgericht door middel van passeren van de oprichtingsakte bij de notaris. Hiertoe neemt en ondertekent de burgemeester na een positief collegebesluit op dit voorstel twee volmachtsbesluiten:

- a. de onder beslispunt 3 bedoelde volmacht;
- b. volmacht aan medewerkers van het notariskantoor voor passeren oprichtingsakte.

De voorbereidingen die zijn getroffen voor de transitie van eigenaarschap en de oprichting van de nieuwe vennootschap kunnen vervolgens verder uitgevoerd worden door de gemeente Roermond en Westrom.

Het aangaan van een tweetal dienstverleningsovereenkomsten tussen de gemeente Roermond (als opdrachtgever) en Doon Roermond (als opdrachtnemer) gericht op de bestaande en nieuwe doelgroep Participatiewet, wordt op basis van de mandaat afgehandeld. De strekking van die overeenkomsten is uitgewerkt in de annotatie van de vergadering van het Algemeen Bestuur die op dinsdag 19 november jongstleden in de rondvraag van het college is behandeld.

Transformatie

Om te komen tot het mensontwikkelbedrijf zoals beoogd is, zoals geschetst bij de kanttekeningen, een transformatie nodig.

De opstelling en uitvoering van een transformatieplan wordt, via de ambtelijk opdrachtgever, belegd bij de werkgroep dienstverlening (in oprichting). De opdracht voor deze werkgroep wordt in december 2024 opgesteld en bevat de kaders bij de transformatie. In het eerste kwartaal van 2025 kan dan (de eerste tranche van) een transformatieplan worden opgeleverd. De transformatie raakt zowel Sociale Zaken als Doon Roermond en het transformatieplan moet dit weerspiegelen. Om deze reden is het ook zinvol om binnen de ava een portefeuillehouder aan te wijzen die stuurt op de transformatie.

Bijlagen

1. Conceptoprichtingsakte
2. Aanwijzing van goedkeuringsplichtige bestuursbesluiten
3. Advies beoogd bestuurder
4. Begroting 2025 MOB
5. a. Volmacht vertegenwoordiging passeren akte van oprichting
5. b. Volmacht vertegenwoordiging in algemene vergadering van aandeelhouders
6. Raadsinformatiebrief
7. Raadsinformatiebrief Westrom

Advies bedrijfsvoering (Communicatie, Financiën, HR, I&S, Juridisch)

Vanuit bedrijfsvoering kan worden ingestemd met het voorstel. Het voorstel inclusief bijlagen zijn in samenspraak tot stand gekomen. Adviseurs van de teams Financiën, HR en Juridische Zaken hebben deel uitgemaakt van de projectorganisatie die het proces heeft begeleid en de besluitvorming heeft voorbereid.